

ש ש ה ש ג ר מ ו ל ס ע ר ה

רוקו, ולאחר שקבלנו את הסכמת ההורים לשובם, וכן את הסכמת הנערים האלה עצמם, החזירו למשפחותיהם. אנו מצטערים שעלית הנוער, שקלטתה כיד אלפים בני נוער וילדים מצפון אפריקה. הן משקיעה בכל שנה למעלה מ-2 מיליון לירות להיגויכם של בני נוער מאפריקה, ויש לה הישגים גדולים בחינוך ובקליטה של בני נוער ער אלה, היתה צריכה להגיע להחלטה כזאת. אולם היינו במצב שלא יכולנו (לנהוג אחי-רת).

עשינו מה שעשינו באין ברירה ולא מתוך איוה שהן מגמות או אי-הירות, וכדאי שתתנו קצת יותר אמון באלה הנושאים את רוב הנטל של קליטה וחינוך בני נוער מצפון אפריקה, במקום לורוק אבנים. תגידו זאת גם לסניף שלכם בירושלים, ששלח כרוזים חסרי אחריות והסתה לחברי כנסת והדביק מודעות ברחובות. אם יש לסניף שליכם בירושלים כסף למודעות, אולי ישקיע את הכסף הזה בחינוכם של בני נוער כאלה, אי יעזור ליהודים מצפון אפריקה הרוצים ליהי-זור לארצות מוצאם מכיון שאין להם פרטי-סה ועבודה עתה?!

ליד העמדות. השיב גד כהן למכתב: "הילדים... הם תוצאה של חינוך אותם ההורים ואותה סביבה, אליהם החזרתם אתם. יש במדינה 5000 עבריינים צעירים, היתום, למען יסודות הציונות, יכולים לסי-בול גם 5006. ואת אשר אנו עושים בכספיו לא ענייך הוא."

ציבור עולי מרוקו נסער כאשר שמע גי-נע שביעי עמד להשלח למרוקו, בעקבות הששה. הנער צוין על ידי עלית הנוער כ"מתקן", ישאר בארץ. אך בזאת לא נסתיימה הפרשה. עולי מרוקו פנו לראש הממשלה, נתאספו לפני כשבועיים בבי-ת רעוע במוסררה, בשכונת לעמדות הלני-יון הערבי, הקשיבו לקריאת מכתבי של בני-גי. בו הוא הבטיח דיון בענין.

הישגים גדולים. תשובתו של קול להתאחדות עולי צפון אפריקה בישראל הסי-בירה את הצעד: "לא הגענו... לאפשרות של טיפול חינוכי

האומרת כי מדינת ישראל תהיה פתוחה ל-עליה ולקיבוץ גלויות, ללא הרגשה מה צריך להיות טיבו של העולה". נוסף על המכתב, לולכלו קצת קירות ב-

יושב-ראש התאגדות עולי מרוקו גד כהן
מגילת העצמאות אומרת

(בנערים) מכיון שהם היו במצב (בריאותי) שאי אפשר היה להכניס אותם לאיזה מוסד או משפחה. על כן התקשרנו עם הוריהם. באמצעות יציגי עלית הנוער הפועלים ביי-

כרוזים, נתקיימו הפגנות, ואימים מעורפלים במעשי אלימות הושלכו לעבר ראשי עלית הנוער. העניין הגיע גם לדפי העתונות ומלים רבות, רובן בגנות עלית הנוער, פורסמו.

ברגע שמשו קול, מנהל מחלקת עליה ה-נוער של הסוכנות היהודית, הטביע את חתי-מתו על תעודה ששלחה ששה נערים. שהי-גיעו ארצה במסגרת עליית הנוער, כחזרה ל-מולדתם — מרוקו, פרצה סערה.

היו אלה ילדים בני 12-13, בעלי עבי-ונטיות פיליים, חולי גרענת וגזות, שישיבי-ביחד עם עוד מאות אחרות של בני גילם, במחנה בשער העליה, היו נתונים לטיפול רפאי, שלב ראשון בקליטתם. איים הנערים לא קיבלו על עצמם את ה-דף, כיבו לקבל את הטיפול, היו בורחים מסעם לפעם מן המחנה, עסקו בחיפה הטררי-בה בכייסות ובגניבות, גרמו צרות צרורות לא רק למדריכיהם אובדי העצות כי אם גם למשטרה.

הדרך הטובה ביותר במקרים כאלה היתה צריכה להיות: בדיקה מדוקדקת, על ידי רופא פסיכיאטר, של כל מועמד צעיר לעלי-יה. עוד בחוץ לארץ. אולם עלית הנוער לא הצליחה לשכנע בשום אופן פסיכיאטר חקר-מי שישע לצפון אפריקה, אפילו במשכורות גבוהות מן הרגיל.

אימים מעורפלים. כך אירע, שהגיעו לארץ כמה וכמה נערים, אשר עלית הנוער, למרות כל המאמצים, לא הצליחה לגרום לקליטתם. בין אלה היו גם ששת הנערים ששלחה, לאחר דיונים ממושכים ובהסכמת הוריהם, בחזרה לגמטאות צפון אפריקה.

הציבור בכללו היה מוכן, אולי, לסלוח לעלית הנוער על החלטתה, אולם חושבי ה-מדינה יוצאי מרוקו לא שתקו. מספר ימים לאחר שהנערים יצאו את הארץ, החלו מר-עושים עולמות. יושב ראש הסניף הירושלמי של התאחדות עולי צפון אפריקה, גד כהן, שיגר מכתב לעשרות אנשי ציבור, בו נאמר: בין היתר:

"החזרתם השירירות של הנערים היא הפרת אחד היסודות של מגילת העצמאות,

ראל לחוץ לארץ היא עסק מכניס גם לקופת האוצר. המלכת מטבע זר והמנכה עוד כ-30% מהרווחים, בתור מס. כדאי בהחלט שהמכונות התקלקלה לעתים תכופות יותר."

דרכי אדם בית הרושת לנשואים

חצר הבית ברחוב יבנה בתל-אביב המתה ממאות אנשים. משרדי הרבנות שקקו פקי-דים מיוזעים שתפקידם העיקרי אותו יום היה להלחם בזמן, להספיק לשרת את הלקר-חות לפני רדת היום. והם היו רבים: כ-120 זוגות, מעדות ומגילים שונים, דוברי כולג-רית, פולנית, רומנית, הונגרית, ערבית, צרפתית, עברית, ועוד.

רובם בודאי שלא היו בקיאים בהיסטוריה יהודית, לבטח לא קוננו על תלמידיו של רבי עקיבא שנספו במגיפה. הם ידעו רק כי הרבנות אינה מקיימת חתונות בתקופה שבין פסח לשבועות, ושרק יום אחד, ל"ג בעומר, המוקדק באמצע תקופת האבל, הפך ליום חג בו מותר לעשות שני דברים: לילדים מותר להבעיר מדורות, למבוגרים מותר להבעיר שלהבת מסוג אחר: נשואים. וכיון שה-נשואים לנשואים אותו יום הם רבים, דמה ועד הקהילה לחנות מכולת בערב שבת, שעה שהחוננו ממחר להגיעות לכל לקוחותיה.

מריבה תחת החופה. הנס של ל"ג בעומר שאירע לרבן יוחנן בראכאי, הפך לנס גם לרבני רחוב יבנה. כמעט כל זוג שילשלי, כנהוג, כמה שטרות לידו מגדל הטקס, יהודי עב כרס, שהוכיח, תמורת זאת, נזיונות מופלאה בעבודתו. הוא החזיק בידו רשימה ארוכה, תפס בשרחלו של החתן ש-תורו הגיע, לחש לו כמה מלים, והבילוי ישר אל חופת הבזק. על הבמה הועירה החזיק בקבוק יין ריק וכוסית, שאי מעם הייתה מצופה כסף, הציץ בשעון, זירז את הרב לסיים את ברכתו, כדי לפנות לכל הבמה לזוג הבא.

הטכס היה זהה לגבי כל הזוגות. רק כוס הזוכית שצריכה להתרסק לרגלו של החתן, והטבעת, היו אחרות אצל כל צמד. כוסית המשיכה לשמש את כל הזוגות, שטעמו ממנו חוקי ההיגיון לא היו קיימים ברחוב יבנה. רוב הזוגות באו ללא לבוש חג. החתנים הסתפקו בחליפות, שאולות לריב, הכלוה באר בשמלות רגילות, הוסיפו רק צעיף לראש,

במד'נה

אולם שמחתו של היינד הושבתה באחד הימים, כאשר על דלת ביתו התרפק גבר בגיל העמידה שהחזיק ספר עבה תחת זרועו, ביקש מהיינד להקדיש לו דקות ספורות. לאחר זמן מועט פקח היינד את עיניו לר-יחה בתמהון: באחד מדפי האלבום התנוסס בול בן פני אחד, כגחניאנה הבריטית, אותו בול ממש שבעבורו שילם סכום עצום.

האורת, שגולל את קורות הבול שלו, לא הפתיע ביותר את היינד, שידע על קיומו של בול שני אבל קיחה כי הלך לטמיון. הוא ביקש מאורחו לשמור על הסוד, הציץ כמה אלפי לירות עבור הניר הצבעוני. ה-אירח שמח, נטל את הכסף, כשעמד לעזוב את הבית הספיק עדיין לראות מחזה מפתיע: היינד הצית גפרור, שלח אש כבול היקר. במעשה זה הגדיל את ערך הבול שנתר לו לאין ערוך. כיום הנו היקר ביותר בעולם, שותו: כ-25 אלף דולר.

קשקשים פגומים. מאז פשט פולחן איסוף הבולים בכל נקודה ברחבי כדור הארץ, מיליוני בני אדם טורחים משך שעות רבות ביממה, מטפלים באלבומים העבים, אינם חוסכים כל מאמץ וכסף כדי להשלים את אוספם. בישראל לא היה המצב שונה. הפולחן פקד גם אותה, אולם אט אט עבר מהובי של רחובים לעסק פורת, מכנים הקיף מאות אספנים מקצועיים. עם קום המ-דינה, הושם הדגש על בולי ישראל, שנשלי-באלפים, ביחד לארצות הברית, הכניסו רתי-חיים ניכרים.

השבוע נערכה באולם בית החלוצות בתל-אביב מכירה פומבית של אוסף בולים. כמ-אה סוחריו בולים ומיעוט קטן של חובבים שילמו ביד רחבה עבור האצעות.

סדרת בולי פתח-תקוה, בעלת שגיאה מסוי-ימת, נמכרה ב-85 ל"י. ארבע סדרות שנמכרו לפני ארבע שנים בלא יותר מאשר 4 ל"י נמ-כרו 140 ל"י.

אולם לשיא הגיע בול ישראלי בן 40 פרו-טה שבקשקשיו חלה טעות מכוונת ההדפסה. הפכה אותו, ביחד עם עוד כ-100 בולים, ליחיד סגולה, יקר המציאות. הבול, שהוצע תחילה ב-3 ל"י, נמכר לבסוף ב-28 ל"י, לאחר מאבק דרמטי בין הסוחרים. העיר אספן בולים: "מכירת בולי יש-

חצי לפנות בוקר, למרות שהתחילו באיחור של שעתיים, היה העתון מוכן להדפסה. למחרת הופיע חרות ברחוב בשעה הקבועה, במתכונת הקבועה.

תולדות

"בטח? מה זה?" השריפה שהשמירה את צריפו של שמואל הויזמן בשכונת נורדיה, תל-אביב, לפני שבועיים (העולם הזה 808). גרמה לבקיעה חמורה לשבע משפחות. קיומן הועמד בס-כנה, כיון שהצריף הכיל את בתי המלאכה הוערים שלהן. הויזמן ודייריו, זוג צעיר שנישא זה עתה הוציא סכומים ניכרים לרכישת החדר והרהיטים, נשאר ללא קורת הנפגעים, שרצו תחילה לבנות מחדש את הצריף, נחלקו בסירוב מוחלט של העיריה, ששלחה למקום פקחים, שישבו שם משך 24 שעות ביום, דאגו שאיש לא ידפוק מסמר על חורבות הצריף.

אולם לא היה קל להתעלם ממצבם של הנפגעים, שהכריזו שביתת רעב במשרדי ה-עיריה, גייסו את דעת הקהל והעתונות. כמה מחברי העיריה, אנשי קואליציה ואופוזיציה כאחד, לחצו על ראש העיר, שהסכים לבסוף לתת את האישור.

השבוע החלו בעלי בתי המלאכה להקים את עסקיהם מחדש. רק להויזמן, בעל ה-סחה, לא היו אמצעים לקים שבנית את דירתו, כאשר נשאל מדוע לא ביטח את צריפו באחריות, ענה: "ידעתי שקיימות עיי-ריה, חברה קדישא וממשלה, אך מעולם לא ידעתי כי קיימת גם חברת ביטוח."

כולאות

מאבק על בולי בלונדון, לפני 35 שנה, נערכה מכירה פומבית של אוסף בולים יקר. על אחד הבוי-לים, בן פני אחד, מגחניאנה הבריטית, היתה התמודדות עקשנית בין המלך ג'ורג' הששי לבין עשיר אנגלי, ארתור היינד. האחרון הצ-ליח לבסוף לנצח את הכתר, לזכות בבול היחיד והיקר בעולם.

(המשך ממחוד 7) אחרת. המשטרה, כשאר המוסדות, לא ידעו-ככלל על קיומו של האיש.

בשעה הקבועה

חרות, המופיע כל שנה גם באחד במאי, לא ראה סיפה מדוע לשנות את מיתוגו. מאחר שהאפשרויות של דפוס ישראל, אלו עבר השנה, רחבת יותר מאלה שהיו לר-שותו בדפוסו הקודם, החליט להופיע הפעם כתבנית מלאה, במקום התבנית המצומצמת של השנים הקודמות.

כאשר יצאו על העתונים היומיים במת-כונת מוגדלת בערב האחד במאי (במקום מהורות ערב השבת) הופיע חרות בארבעה עמודים בלבד. אגודת פועלי הדפוס של ה-הסתדרות הטיקה את המסקנה שחרות תכנן גליון השבת למחרת — האחד במאי. א-סגל, מזכיר האגודה בתל-אביב, טלפן לדפוס, הודיע לוועד העובדים כי לא ירשה לפועלים לעבוד על חומר של גליון האחד במאי, אף אם העבודה עצמה תיעשה לפני יום ה-חג.

מנהל העבודה בדפוס, מיכה ליאור, מחק-מעל לחומרת הציון "גליון האחד במאי", מסרו להם כחומר שוטף של הדפוס. "האגודה יכולה לומר לי מתי לעבוד, אבל לא על מה לעבוד בזמן העבודה."

קייבלנו הוראה. במוצאי-שבת, שני במאי, הופיע בביתו של ליאור חבר מערכת חרות ובפיו הודעה מפתיעה: אגודת פועלי הדפוס הכריזה על השבתת הדפוס, כנראה בשל הופעת חרות במהדורה מיוחדת באחד במאי. ליאור, שחגג מאורע משפחתי, יצא לדפוס, מצא את העובדים עומדים בשלוה ליד המכונות.

הוא שאל אותם אם יש הודעה רשמית כלשהי של האגודה על ההשבתה. "לא", ענה אחד הפועלים, נציג ועד העובדים במ-קום, "קיבלנו הוראה בעל פה."

ליאור ניגש לכל אחד, שאלו אם הוא מוכן לעבוד, ואם לא, שילך לביתו. לשאלה אם הם חושבים להשתמש בכוח למנוע פועלים אחרים מלעבוד, השיבו העובדים בשלילה. רק 3 פועלים הודיעו כי הם מוכנים לעבוד. ליאור, סדר-מבונה ותיק וחבר הסתדרות העובדים הלאומית, וסדר מכוונה שני, גישו למלא בעצמם את עבודתם של ארבעה הפור-עלים הדרושים בדרך כלל. בשעה שטים

• שנמכרה ב-8000 גליונות יותר מן הרגיל.